

Kada je reč o određenim pravnim pravilima Džozef Raz je u svojoj knjizi „Autoritet prava“ pokušao da ta pravila bliže odredi. On je u nešto širem smislu odredio pravila prava (rules of law) na sledeći način:

- nezavisnost sudstva mora biti garantovana.
- principi prirodne pravde moraju biti uzeti u obzir (observed).
- sudovi treba da imaju kontrolnu vlast (review powers) nad administrativnom aktivnošću i celom legislativom.
- sudovi treba da budu dostupni građanstvu.
- ovlašćenje agencija za suzbijanje kriminala ne treba da sadrže poveritiranje prava.

Sledeća 3 načela zahtevaju da pravo bude efikasno.

- 1) svi zakoni treba da budu prospektivni, otvoreni i jasni, oni ne treba da budu retrospektivni, neodređeni i neprecizni.
- 2) donošenje posebnih zakonskih pravila treba da bude vođeno otvorenim, stabilnim, jasnim i opštim pravilima.
- 3) pravo treba da bude relativno stabilno, ukoliko se ono menja suviše često, ljudima će biti otežano da se rukovode normama zakona u svim dugoročnjim odlukama.

Džosef Raz navodi da je „vladavina prava samo jedna od osobina koju pravni sistem može da poseduje i pomoći koje on treba da se procenjuje“. Ne treba mešati to sa demokratijom, pravdom, jednakošću (pred zakonom ili na drugi način), ljudskim pravima bilo koje vrste ili respektom za ličnosti ili za dignitet čoveka. Iako nije potpuno tačna konstatacija ovog autora ne može se oduzeti svojstvo delimične istine da vladavina prava nema nužno moralni značaj. Ona je po ovom autoru nezavisna od demokratije i nije distinktna crta demokratije.

Međutim treba delimično ovakav stav korigovati, jer teško da se može govoriti o uspešnom funkcionisanju demokratije bez vladavine prava. Džon Rols ističe da je „vladavina prava očigledno, tesno povezana sa slobodom - Slobodu sačinjava „komplet prava i dužnosti određenih ustanovama“.

Po Rolsu, načelo slobode, vodi do načela odgovornosti. Ta konstatacija je tačna, jer se pravna država ili država vladavine prava ne može zamisliti bez odgovornosti nosilaca javnih funkcija od moralne, građanskopravne i krivičnopravne odgovornosti. U stabilnoj političkoj zajednici odgovornost se odnosi na sve subjekte u državnopravnom poretku. Od odgovornosti ne može i ne sme biti izuzet niko. U primeni načela legaliteta smatra Rols „moramo imati na umu celovitost prava i dužnosti koji uređuju slobode i prikladno prilagođavaju njene zahteve“. „Ako bi preovladala jednakost nad slobodom ili ako bi se jednakost svela samo na jednakost slobode, takva država vladavine prava pretvorila bi se u svoju suprotnost.“ Rols je u svom delu „Teorija pravde“ prednost dao slobodi, a ne jednakosti kao suštini vladavine prava.

Pored slobode, vladavina prava zahteva ispunjenje i drugih uslova, kao npr. da sve delatnosti koje zahtevaju i zabrinjavaju pravna pravila budu takve vrste da se razumno može očekivati da će ih ljudi izvršiti ili izbegavati, da slični slučajevi budu tretirani slično, da nema krivičnog dela bez propisanosti u zakonu, da postoji pravila koja određuju „pojam prirodne pravde“ i obezbeđuju da se pravni poredak nepristrasno i pravilno održava.

Dragan Mitrović navodi da je Rols svoje teze o slobodi i vladavini prava objasnjavao razmatrajući pravni sistem i njegovu povezanost sa propisima koji određuju pravdu. Rols shvata pravni sistem kao prinudni poredak javnih pravila naslonjenih na racionalne osobe sa ciljem da uredi njihovo ponašanje i obezbedi okvir za društvenu saradnju.